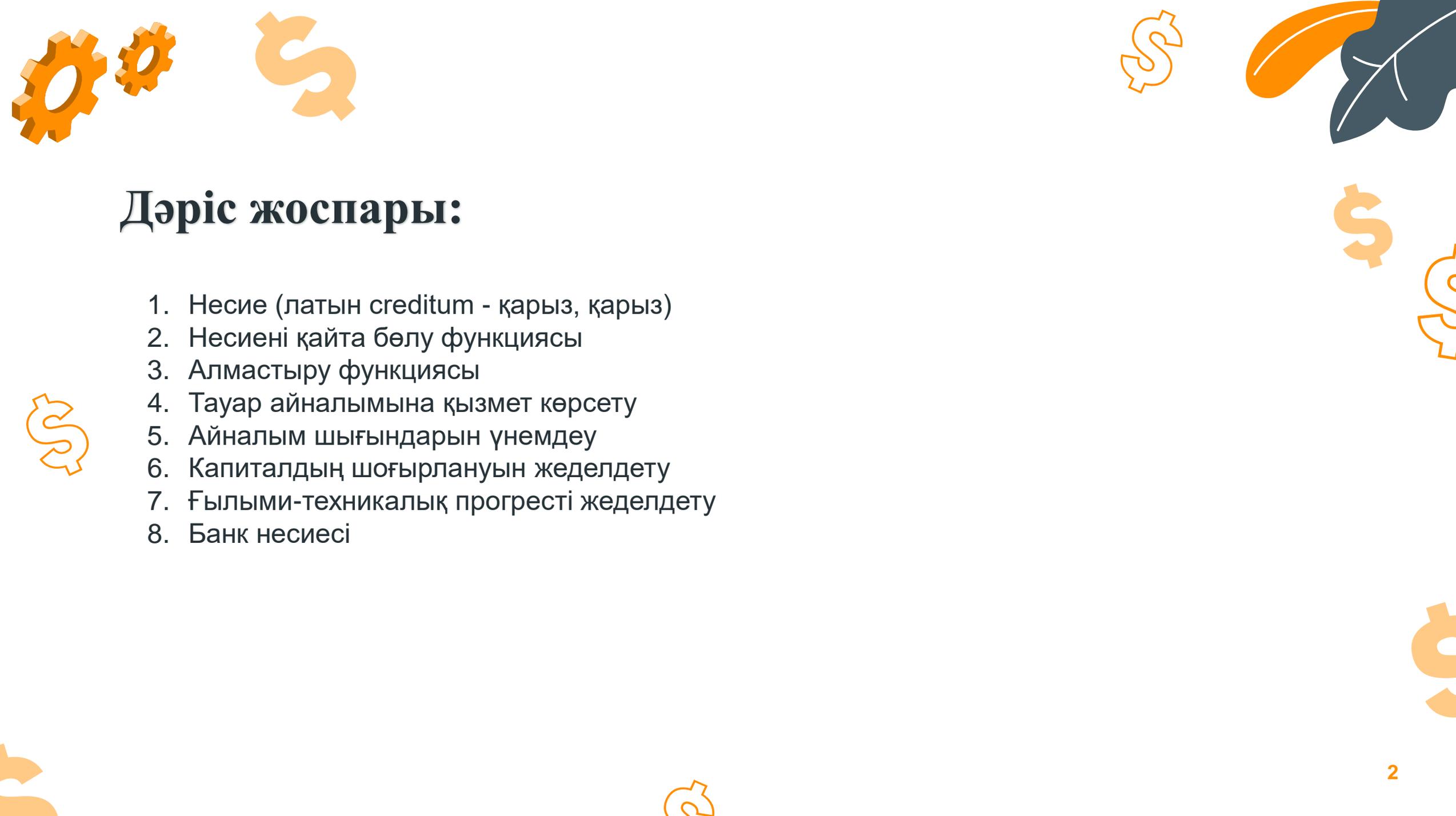

Несиенің мәні, функциялары және түрлері

PhD, доцент Досжан Р.Д

Дәріс жоспары:

1. Несие (латын creditum - қарыз, қарыз)
2. Несиені қайта бөлу функциясы
3. Алмастыру функциясы
4. Тауар айналымына қызмет көрсету
5. Айналым шығындарын үнемдеу
6. Капиталдың шоғырлануын жеделдету
7. Ғылыми-техникалық прогресті жеделдету
8. Банк несиесі

Несие не үшін қажет?

Несиенің жұмыс істеу мүмкіндігін тудыратын заңдылық – бұл қаражаттың уақытша босатылуы және кәсіпорындардың өндірістік қорларының қозғалысы процесінде оларға уақытша қажеттіліктің пайда болуы.

Несие – бұл пайыз төлеу және қайтару шартында уақытша пайдалануға (қарызға) берілетін ссудалық капитал қозғалысы.

Несиелік қатынас элементтері

Қарыз беруші - қарызды беретін несиелік қатынастың бір жағы. Қарыз беруші - бұл уақытша пайдалануға қарыз беруші субъектілер болып табылады

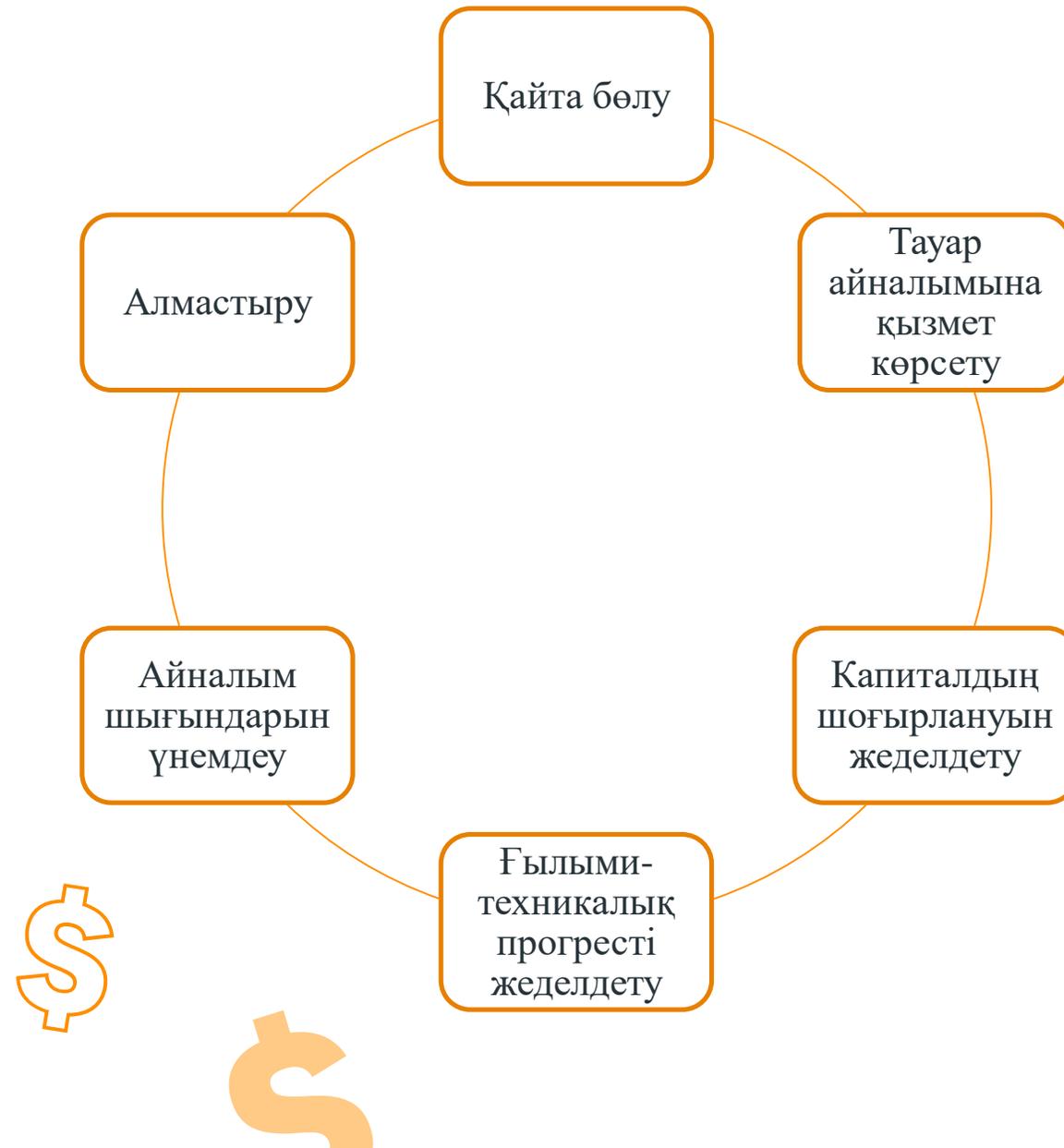

Қарыз алушы – бұл несиені алушы және оны қайтаруға міндетті, несиелік қатынастың екінші жағы.

Несиенің функциялары

Несиенің түрлері

Коммерциялық несие

Банктік несие

1. Өтеу мерзімі бойынша

Қысқа мерзімді
Орта мерзімді
Ұзақ мерзімді

2. Өтеу тәсілдері бойынша

Біржолғы жарнамен
өтелетін несиелер
Бөліп-бөліп өтелетін
несиелер

3. Несие пайызын алу әдістері бойынша

Жалпы өтеу кезінде
пайыз төленетін
несиелер
Біркелкі
жарналарымен
проценті төленетін
Қарыз алушыға
тікелей несие берген
кезде банк пайызын
ұстап қалатын
несиелер

4. Несие беру тәсілдері бойынша

Өтемақы несиелері
Ақылы несиелер

5. Несиелеу әдістері бойынша

Біржолғы несиелер
Несиелік желі

6. Пайыздық ставкалардың түрлері бойынша

Белгіленген пайыздық
мөлшерлеменен
несиелер
Өзгермелі пайыздық
мөлшерлемелер
Сатылы ставкалар

7. Несие саны бойынша

Бір банк берген
несиелер
Синдикатталған
несиелер
Параллель несиелер

8. Қамтамасыз етудің болуына қарай

Сенімгерлік несиелер
Контокорренттік несиелер
Кепіл шарты
Кепілгерлік шарты
Кепілдік

ҚЗ несиесі көлемі – 7,7
трлн.тг

Несиесі бар белсенді халық
саны – 7,5 млн

Экономикалық белсенді
халықтағы үлесі - 77%

